

PÕLLUMAJANDUSE REGISTRITE JA INFORMATSIOONI AMET

Kliimat ja keskkonda säästvate põllumajandustavade toetus ehk kliima- ja keskkonnatoetus

Alates 2015. aastast on ühtset pindalatoetust (ÜPT) taotledes kohustuslik täita kliimat ja keskkonda säästvaid põllumajandustavasid (edaspidi *rohestamine*). Kliima- ja keskkonnatoetus moodustab 30% otsetoetuste eelarvest. ÜPT saamiseks peavad ka maaelu arengukava toetuste taotlejad rohestamise nõudeid täitma. Taotleja peab täitma ÜPT nõudeid ning järgima kogu toetusõiguslikul maal rohestamise nõudeid:

- o põllumajanduskultuuride mitmekesistamine;
- o püsirohumaat säilitamine;
- o põllumaal ökoloogilise kasutuseesmärgiga maa-alade (ökoalade) olemasolu.

Rohestamise nõuete hindamisel võetakse arvesse lisaks ÜPT taotlusalusele maale ka mittetaotlusalune maa ja alla 0,30 ha suurused põllud. Toetuse maksmise aluseks on ÜPT kindlakstehtud toetusõiguslik pind.

Täielikult või osaliselt Natura 2000 võrgustiku aladel asuvad taotlejad järgivad rohestamise tavasid ulatuses, mis on kooskõlas Natura 2000 eesmärkidega.

Taotleja on vabastatud rohestamise tavade täitmisest mahetunnustatud maal. Kui taotlejal on lisaks mahetunnustatud maadele ka mittemahetunnustatud maad, tuleb taotlusel valida, kas täita rohestamise nõudeid ainult mittemahetunnustatud maal või kogu maal. Nõuete täitmist kontrollitakse vastavalt taotleja tehtud valikule.

Rohestamise nõuete täitmisest on vabastatud taotlejad, kes esitavad 1.-15. augustini 2015 väikepõllumajandus- tootja toetuse taotluse.

Põllumajanduskultuuride mitmekesistamise tava

Põllumajanduskultuuride mitmekesistamise tava peavad järgima taotlejad, kelle põllumaa (pindalatoetuse taotlusel tähistega P ja M) suurus on vähemalt 10 ha.

Kui taotlusele märgitud põllumaa pindala on 10,00–30,00 ha, peab taotleja kasvatama vähemalt kahte erinevat kultuuri ja neist suurim ei tohi moodustada põllumaast rohkem kui 75%. Kui põllumaast moodustavad kesa ja rohttaimed üle 75%, ei tohi ülejäänud põllumaal kasvav peamine kultuur hõlmata üle 75% kõnealusest ülejäävast põllumaast, v.a. juhul, kui see ülejääv maa on kaetud rohttaimede või kesaga.

Kui taotlusele märgitud põllumaa pindala on üle 30 ha, peab taotleja kasvatama vähemalt kolme erinevat kultuuri. Neist suurim ei tohi moodustada põllumaast rohkem kui 75% ja kaks suuremat kultuuri ei tohi kokku moodustada põllumaast rohkem kui 95%. Kui põllumaast moodustavad kesa ja rohttaimed üle 75%, ei tohi ülejäänud põllumaal kasvav peamine kultuur hõlmata üle 75% kõnealusest ülejäävast põllumaast, v.a. juhul, kui see ülejääv maa on kaetud rohttaimede või kesaga.

Mitmekesistamise nõue loetakse täidetuks, kui:

- taotleja põllumaast moodustavad kesa ja rohttaimed üle 75% ja ülejäänud põllumaa ei ole suurem kui 30 ha; 75% leidmisel arvestatakse kesana mustkesa, sööti jäetud maa ja kõik põllumaal kasvatatavad kultuurid, mis on taotlusel märgitud haljaskesaks (HK/HV mäрге). Haljaskesaks ei saa märkida köögivilja, maitsetaimi ja rühvelkultuure.
- taotleja kogu põllumajandusmaast moodustavad püsirohumaad üle 75% ja ülejäänud põllumaa ei ole suurem kui 30 ha;
- taotleja põllumaast pinnaliselt üle 50% on erineva asukohaga võrreldes eelmise aastaga, kuid sel juhul peavad kõikide selle aasta põldude kultuurid olema erinevad võrreldes eelmise aastaga.

Ühe kultuurina käsitletakse:

- liigid, mis kuuluvad ühte perekonda, kusjuures talivilja ja suvilja käsitletakse eri kultuuridena;
- liigid, mis kuuluvad perekondadesse ristõielised, maavitsalised ja kõrvitsalised, loetakse kõik eraldi kultuurideks;

- kesa – mustkesa ja sööti jäetud maa. Kõik kesad moodustavad kokku ühe kultuuri;
- rohi ja muud rohttaimed – kõik heintaimede segud moodustavad kokku ühe kultuuri, monokultuurid eraldi kultuuri (nt põld 1 lutsern ja põld 2 kõrrelised rohttaimed – sellisel juhul on tegu kahe erineva kultuuriga);
- segakultuurid.

Põllumajanduskultuuride osakaal põllumaal arvutatakse 15. juunist kuni 15. augustini kasvavate kultuuride kasvupinna alusel.

Püsirohuma sailitamise tava

Taotleja säilitab püsirohuma pindala ulatuses, mis on võrdne tema eelmise aasta taotlusel märgitud püsirohuma pindalaga. Kui püsirohuma suhe kogu põllumajandusmaasse riigi tasandil väheneb üle 5%, tuleb taotlejal püsirohuma PRIA etteantud ulatuses tagasi rajada.

Püsirohuma, mis asub Natura 2000 võrgustiku alal ning mille muld on 100% ulatuses turvasmuld – keskkonnatundlik püsirohuma - kasutusotstarvet ei tohi muuta ning seda maad ei tohi üles künda. Keskkonnatundlikud püsirohumaad on põllumassiivide kaardil tähistatud märkega TPR. TPR rohukamara uuendamine on lubatud üksnes pealtkülvil teel. Rohukamara uuendamisest tuleb PRIAt eelnevalt teavitada. Taotleja, kes on muutnud TPR kasutusotstarvet või on nimetatud püsirohuma üles kündnud, peab PRIA määratud tähtjaks selle ala tagasi püsirohumaaks muutama.

Ökoalade tava

Ökoalade tava peavad järgima taotlejad, kelle põllumaa pindala on üle 15 ha. Sel juhul peab olema põllumaast vähemalt 5% ökoalade all. Taotleja esitab ökoalade loeteluga ja tähistab põllumassiivi kaardil.

Ökoaladena saab märkida põllumaal:

- harimispraktikaid:
 - kesa – hoitakse katkematult kesas vähemalt kuue kuu vältel vahetult enne 15. augustit ja seal ei kasvatata ega toodeta põllumajandustooteid enne 15. augustit.
 - lämmastikku siduvad kultuurid – esparsett, ristik, lutsern, mesikas, ida-kitsehernes, nõiahammas, vikk, hernes ja uba (v.a. sojauba). Arvesse lähevad puhaskultuurina kasvatatavad kultuurid. Kultuurid peavad olema kasvukohal kogu kasvuperioodi jooksul, seejuures on lubatud saagikoristus. Sisseküünd ei ole lubatud enne 15. oktoobrit. Lämmastikku siduvat kultuuri ei ole lubatud kasvatada veeseaduse §29 sätestatud veekaitsevööndis. Ökoala pindala arvestatakse kaaluteguriga 0,7 ehk 1 ha lämmastikku siduvate kultuuride kasvatamisel läheb ökoalade arvestusse 0,7 ha.
 - paju – ei ole lubatud kasutada mineraalväetisi ega taimekaitsevahendeid. Ökoala pindala arvestatakse kaaluteguriga 0,3.
- maa heas põllumajandus- ja keskkonnaseisundis hoidmise eesmärgil säilitatavaid maastikuelemente – põllusaar, metsasiil, puuderida, hekk, kraav ja kiviaed. Kui taotleja kasutuses olevad deklareeritud maastikuelemendid on kantud põllumassiivi toetusõigusliku pinna sisse, siis on potentsiaalsed ökoalad tähistatud põllumaa maakasutusega põllumassiivide kaartidel.

Ökoalade nõue loetakse täidetuks, kui:

- taotleja põllumaast moodustavad rohttaimed, kesa, liblikõielised kultuurid või nende segud üle 75% ja ülejäänud põllumaa ei ole suurem kui 30 ha;
- taotleja kogu põllumajandusmaast moodustavad püsirohumaad üle 75% ja ülejäänud põllumaa ei ole suurem kui 30 ha;
- taotleja põllumajandusmaast pinnaliselt vähemalt 50% asub nn metsaerisusega valla territooriumil. Valdade nimekirja kehtestatakse määrusega. Kui taotleja põllumajandusmaast asub alla 50% metsaerisusega vallas, tuleb täita 5% ökoalade nõuet kogu põllumaal. Kui taotleja põllumajandusmaast asub vähemalt 50% metsaerisusega vallas ja ta otsustab siiski ökoalade loetelul ökoalade esitada, tuleb tal täita 5% ökoalade nõuet kogu põllumaal.